

Forfatter: Bang, Herman

Titel: PRÆSTEN

Citation: Bang, Herman: "PRÆSTEN", i Bang, Herman: *Værker i Mindeudgave*, Gyldendal, 1920-1921, s. 7. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bang02val-shoot-workid54228.pdf> (tilgået 19. juni 2021)

Anvendt udgave: Værker i Mindeudgave

PRÆSTEN

☒ DER gik en lille Sidevej ned til Huset, en lille Sidevej med Piletræer paa begge Sider og fuld af meget store Sten, der maatte gøre Vognkørsel farlig, hvad der nu i Grunden ikke gjorde noget, da der aldrig kom Vogne paa Vejen. Pastor Skeel holdt hverken Hest eller Vogn, og skulde han ud i Sognet eller skulde hans Kone til Byen at gøre Indkøb, maatte de altid gaa, medmindre da Sognepræsten tilbød ham en Plads i sin Kaleche som Vederlag for en Hjemmedaab, hans Kollega havde besørget for ham. Sognepræsten var en noget før og magelig Mand, der havde foretrukket et mindre Kald med en Kirke for et større med to, og han holdt ikke af Hjemmedaab. Desuden havde den døve Skeel jo intet at forsømme med det: hans grønlandske Salmebog blev saamæn nok færdig. Derfor saá man ikke sjældent Pastor Skeels bøjede Skikkelse i fuldt Ornat gaa ud og hjem paa den lille Vej med Pilene og de store Sten, snart for at døbe, snart ogsaa for at bringe en fattig Døende den sidste Trøst. Og naar han saaledes gik i sit hellige Embeds Gerning, saá han saa lykkelig ud, at man næsten gav Sognepræsten Ret, naar han, lidt uenig med Lægen, mente, det var en Velgerning at jage den døve Mand ud i det Hundevøj med Snefog og Hagl og en sviende Vind fra Nord.

☒ Ellers var Pastor Skeel næsten altid hjemme. Hans Døvhed generede ham, og han vilde nødig falde til Byrde. Den var ogsaa Grunden til, at han forrige Vinter havde sagt sig fra det L'hombreparti, han før havde haft med Sognepræsten og Lægen. Egentlig elskede han at få sig et lille Parti til Stambeten 20 og Halvøres, men hans Kone havde mærket, han var de andre besværlig. Saa besluttede han med et lille resigneret Suk at sende Afbud næste Tirsdag, og for Fremtiden blev Landinspektøren den mere lydhøre Tredjemand.

☒ Skeel blev hjemme i sit etnografiske Museum, som Lægens unge Frue vittigt kaldte hans Hus. Og det var virkelig næsten et Museum, en forunderlig Samling af gammeldags, ubekvemme Møbler. Stole med lige, høje Rygge, plumpe, kolde Skabe med den traditionelle Guirlande fra det første Kejserdømmes Tid; gamle, gulnede Billeder med Træk, man knap kunde skelne, kinesiske Snurrepiberier, bragte hjem fra Confucius' Land af en Slægtning af hans Kone; Vifter og de gækkende Æsker, som stadig gemmer en mindre, og en Silkekaabe til en kinesisk Skønhed; et Maleri af Styrmanden, malet med kolde, klare Farver og med Kineserøjne; Rækker af lange Piber med kostelige, malede Hoveder, Napoleon og Josefine og Marechal Ney, ombundne med Sejlgarn. Saa alle de grønlandske Ting: Edderdunstæpper og kunstfærdige Lamøebakker, lavede af Fuglefjer; store Fugleæg og bløde Skind; Knive og Husgeraad, og saa hans Præstegaard deroppe snittet i lange Dage ved Tranlampens Skin med en eneste Kniv; Loftet er til at tage af, og inde i Dagligstuen staar hvert enkelt Møbel nøjagtig efterlignet paa sin rette Plads. Og Kirken med alle Stolestaderne og Prædikestolen, og netop de Salmer slaaede op paa Væggen, som Menigheden sang, da han talte til den for sidste Gang. Hvilket uhyre, taalmodprøvende Arbejde, med en simpel Kniv at lave alt dette! Fremfor alt, hvilken naiv Hengivenhed hørte der ikke til for gøre det

☒ Ja, Huset var et Museum, men for ham og hans Kone var Snurrepiberierne Erindringer og selv det mindste Fugleæg et Minde. De havde elsket ham saa højt deroppe - men saa kom Døvheden, og nu sad han her ved den lille Vej med 300 Rd. i Pension og sin grønlandske Salmebog.

9

☒ Han var paa en af sine lange Farter deroppe i Sneens Land, hvor det i Slæde gaar hen snart over frosset Land, snart, naar man kommer til en Fjord, over det frosne Hav. Han vilde ned til nogle ensomme Hytter søndenpaa, syd for Kolonien. Det var noget nyt, at Præsten saaledes drog paa Rejser for i hver enkelt Hytte at fortælle om ham, der for at frelse de ringe blev den fattigste og ringeste af alle. Men Pastor Skeel gjorde det.... Saa satte da paa en af disse Farter, da han var ude paa Fjorden, Isen pludselig i Drift ... Reddet blev han, og han drog ogsaa videre til Hytterne syd for Kolonien, men da han kom hjem, havde Hørelsen næsten forladt ham. Han havde ogsaa tilbragt "otte Timer med hele Underkroppen i det iskolde Vand.

☒ Og hans Kones Øjne led ved Synet af den evige Sne, glitrende og glimtende som tusind Ædelsten. Hun var næsten bleven blind. Saa drog de hjem, og nu sad de der ved den lille Vej i det hvide Hus, og ingen kendte deres Forsagelse eller beundrede deres Ofre. Men det forlangte de heller ikke.

☒ Inde i Lysthuset med det grønne Bord og de grønne Bænke er der svalt og køligt. Den vilde Vin er vokset frodigt op og skygger tæt for Solen. Her er de derfor flyttet ned efter Middag ... Formiddagen gaar med at oversætte Salmebogen; han oversætter langsomt, han har jo ingen Hast; og naar en Salme er færdig, filér han længe paa den. Saa tager han ofte Manuskriptet frem, lange Timers kære Arbejde, og han glæder sig stille over, at alle de dejlige Sange nu ogsaa er sunget for dem deroppe i de lange Nætters Land ...

☒ Hun sysler rundt omkring i Huset, laver Mad og koger hen. Saa kommer Spisetid, og hun sætter Maden paa Bordet - altid hans simple Yndlingsretter, som forresten i Tidernes Løb langsomt ogsaa er blevne hendes.

☒ Efter Bordet flytter de ned i Lysthuset, og han læser højt. Monoton, saaledes som døve gør det, der synes kun at høre deres egen Stemme som en utydelig Mumlen, 10 søvndyssende og uden Nuancer. Men for hende læser han altid smukt, som den Gang, han i deres Forlovelsestid læste "Axel og Valborg" for hende første Gang.

☒ Saa standser han undertiden og spørger om et og andet. Den ene véd bestandig, hvad den anden vil svare, men de spørger alligevel blot for at høre de Svar, som de forud gætter.

☒ - Det er en dum Historie, Jakob, siger hun.

☒ - Hvad siger Du? spørger han med Haanden for Øret.

☒ - Jeg siger, det er en dum Historie ... det gaar ikke saadan til.

☒ Han ler. - Du slutter fra os selv, Kone, siger han. Men med os var det nu ogsaa saa meget simpelt. Du var let at fange, Mo'er.

☒ Han kalder ofte sin Kone "Mo'er", det var fra den Gang, Drengen levede endnu - den eneste, de havde, og som de maatte begrave deroppe i Sneen.

☒ - Det er ikke sandt, Jakob, siger hun og rødmen Det var Dig, der ikke havde Mod, og saa vilde jeg hjælpe Dig ...

☒ - Ja vist. Og da jeg saa plukkede den røde Rose og gav Dig den, kyssede Du den uden videre ...

☒ - Naa ja, og hvad saa?

☒ - Saa var vi forlovede ...

☒ - Har Du maaaske fortrudt det, Jakob? spørger hun skælmisk og lige ind i hans Øre. Og da hun er kommen saa nær, lukker han hendes Mund med et Kys.

☒ Men det var sandt, hvad han sagde. Han var Kapellan hos hendes Fader den Gang. Hun var tyve Aar, høj og blond og smækker; hendes Øjne straaledede, og hendes Kinder var røde, fulde, runde som en moden Frugt. Og han elskede hende frygtsomt og bange som et Barn. Ved Bordet under Bønnen og i Kirken, medens han talte, saá han kun paa hende, og ofte bad han Gud tilgive, at han tænkte mere paa Maries Skønhed end paa sin Sjæls Frelse. Men dulme Uroen i sin Sjæl og 11 spørge hende, bede om hendes Haand, det turde han ikke ...

☒ Saa var det en Dag, de mødtes nede i Præstegaardshaven. Hun kom med en Kurv Jordbær, som hun vilde bringe til en syg. Men da han saá hende i Havegangen nederst nede, blev han forskrækket og vilde vende om. Hun havde imidlertid ogsaa set ham og raabt ham an - hun kom hurtig hen ad Gangen og gik ved Siden af ham. Hvor hun var smuk. Kindens Runding, det hvide Klæde, der sad løst bag Øret - et yndigt, lyserødt Øre - og Næsen, der var ganske lidt bøjet opad, ganske lidt. Og saa dette Smil, der næsten altid spillede om hendes Mund og som altid gjorde ham saa frygtsom.

☒ Han vilde sige noget - et eller andet. Men dette et eller andet kunde han ikke faa frem; maaske fordi han i Virkeligheden kun vilde sige et - og det blev ham siddende i Halsen.

☒ - Hvad tænker De paa? spurgte hun, da de var midt i Gangen.

☒ - Paa ingenting, sagde han sagte og vendte Hovedet helt, han følte, han blev rød.

☒ - Paa ingenting, gentog hun smilende og saá hen til Siden, hvor han mekanisk var bleven staaende, medens han stod og rev Roserne af og spredte deres Blade paa Jorden.

☒ - Men Skeel, De plyndrer jo Roserne til aldeles ingen Nytte ... Han blev endnu mere rød og holdt op næsten med et Ryk.

☒ - Ja ... sagde han mekanisk.

☒ - Man kan benytte Roserne bedre end at rive Bladene af dem, sagde hun og smilede bestandig. Saadan et skalkagtigt Smil, som laa nederst i Mundvigene, og som hun ikke kunde styre.

☒ - Ja, han vendte sig som drejet af et Stød, man kunde - man kunde ... Han snublede over Ordene, tog paa igen og aabnede Munden halvt ... Men, nej, det vilde ikke frem. Saa stoppede han.

☒ - For Eksempel give mig dem, sagde Marie og gik et Skridt frem. Smilet havde nu helt taget Magten.

☒ - Ja. Han vilde se bort, ned i Jorden eller til højre, kun ikke paa hende. Men hun drog hans Blik, og han saá frygtsomt og bedende op.

☒ - Saa gør det da, lo hun og gik ham ganske nær, medens det lyserøde Øre rødmede stærkere.

☒ Han tog en Rose og rakte hende den med rystende Haand. Hvad var det? Førte hun den op til sine Læber, kyssede hun hans Blomst?

☒ Ja - saa var de forlovede. - Jeg plukkede en Rose, plejede han at sige, ja, og saa havde jeg hende ...

☒ Henimod Aften gaar de hen ad den lille Vej, hun klynget til hans Arm. Nede paa Broen ved Mosen sætter de sig begge og ser mod Vest ... mod Aftensolens rødmende Skyer.

☒ Saaledes gaar Dagen i det hvide Hus ved den lille Vej, medens Sommer veksler med Vinter og Vinter med Sommer. Og man maa haabe, at den døve Præst maa faa sluttet sin grønlandske Salmebog, inden hans Øjne lukkes.

☒ Thi der er faa, som elsker et Arbejde, som ingen takker for uden nogle Eskimoer, og som kun bærer Lønnen i sig selv.